מחוון למורה

מחוון: יעקב בבית לבן: "ולמה רמיתני"

1. דמיון: מפגש ליד באר עם בת המשפחה, השקאת הצאן, ריצה הביתה וקבלת פנים של לבן. הבדל: העבד בא עם גמלים ומתנות והנערה משקה אותו; יעקב בא לבדו ובידיים ריקות, והוא שמשקה (מגולל את האבן).
2. הרועים: "לֹא נוּכַל, עַד אֲשֶׁר יֵאָסְפוּ כָּל־הָעֲדָרִים". יעקב "וַיָּגֶל אֶת־הָאֶבֶן" לבדו: כוח, יוזמה והתלהבות כשראה את רחל.
3. כז: יעקב מרמה את יצחק / כט: לבן (ולאה) מרמים את יעקב. כז: הצעיר (יעקב) בא במקום הבכור (עשו) / כט: הבכירה (לאה) באה במקום הצעירה (רחל). כז: יצחק עיוור / כט: חושך, "וַיְהִי בָעֶרֶב". כז: "בְּמִרְמָה" (לה) / כט: "רִמִּיתָנִי" (כה).
4. לאה: "לֹא כָךְ הָיָה צוֹוֵחַ לָךְ אֲבוּךְ, עֵשָׂו, וְאַתְּ עָנֵי לֵיהּ": אביך קרא לך "עשו" ואתה ענית לו; גם אתה רימית.
5. ראובן: "כִּי־רָאָה ה׳ בְּעָנְיִי – כִּי עַתָּה, יֶאֱהָבַנִי אִישִׁי". שמעון: "כִּי־שָׁמַע ה׳ כִּי־שְׂנוּאָה אָנֹכִי". לוי: "יִלָּוֶה אִישִׁי אֵלַי". יהודה: "הַפַּעַם אוֹדֶה אֶת־ה׳". שינוי: משאלה לאהבת הבעל ותחושת דחייה אל הודיה לה׳, בלי לבקש דבר.
6. תשובה טובה: הסבר הטענה; ראיות: "רִמִּיתָנִי" מול "בְּמִרְמָה", "הַצָּעִירָה, לִפְנֵי הַבְּכִירָה" מול יעקב הצעיר לפני עשו, חושך מול עיוורון; המדרש (בראשית רבה ע, יט); קריאה נוספת: סיפור של אהבה, ולאה כקורבן שמצאה הודיה (רמב"ן: ה׳ ריחם עליה), או רש"י על חסד רחל; מסקנה. ניקוד מוצע: הסבר 3, שלוש ראיות × 3, מדרש 3, קריאה נוספת 3, מסקנה 2.

פרשנות מסומנת כפרשנות (רש"י, רמב"ן, אבן עזרא ובראשית רבה מתוך ספריא). נוסח הפסוקים ממכון ממרא; שם ה׳ מובא בכתיב ה׳. ממלכתי: סיפורי האבות בספר בראשית נלמדים בחטיבה העליונה בלימודי התנ"ך (קריאה צמודה, ניתוח ספרותי ועיון ערכי); יש לבדוק מול תכנית הבגרות העדכנית ובחירת בית הספר. חמ"ד: לימוד חומש עם פרשנים (רש"י, רמב"ן, אבן עזרא, ספורנו, רד"ק ומדרש); הפרשנות מסומנת כפרשנות. יש לבדוק מול התכנון השנתי של בית הספר.